

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

Warszawa, dnia 5 kwietnia 2024 r.

Poz. 3897

UCHWAŁA NR LXXI/438/2024 RADY GMINY RZEWNIE

z dnia 25 marca 2024 r.

w sprawie ustanowienia herbu, flagi, banera, pieczęci, sztandaru i łańcuchów władzy Gminy Rzewnie oraz zasad ich użytkowania

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn.zm.), art. 16c ust. 2 ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz pieczęciach państwowych (Dz. U. z 2024 r., poz. 155), art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 21 grudnia 1978 r. o odznakach i mundurach (Dz. U. z 2023 r. poz. 76), po uzyskaniu pozytywnej opinii Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 22 marca 2021 r., Rada Gminy Rzewnie uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Ustanawia się symbole Gminy Rzewnie:

- 1) Herb Gminy według opisu oraz zasad stosowania zawartych w § 2 i wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do niniejszej uchwały,
- 2) Flagę Gminy według opisu oraz zasad stosowania zawartych w § 3 i wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do niniejszej uchwały,
- 3) Baner Gminy według opisu oraz zasad stosowania zawartych w § 4 i wzoru stanowiącego załącznik nr 3 do niniejszej uchwały,
- 4) Pieczęcie ozdobne Gminy Rzewnie, Rady Gminy Rzewnie oraz Wójta Gminy Rzewnie według opisu oraz zasad stosowania zawartych w § 5 i wzorów stanowiących odpowiednio załączniki nr 4, nr 5 i nr 6 do niniejszej uchwały,
- 5) Sztandar Gminy według opisu oraz zasad stosowania zawartych w § 6 i wzoru stanowiącego załącznik nr 7 do niniejszej uchwały.

2. Ustanawia się insygnia władzy Gminy Rzewnie:

- 1) Łańcuch Wójta Gminy Rzewnie według opisu oraz zasad stosowania zawartych w § 7 i wzoru stanowiącego załącznik nr 8 do niniejszej uchwały,
- 2) Łańcuch Przewodniczącego Rady Gminy Rzewnie według opisu oraz zasad stosowania zawartych w § 8 i wzoru stanowiącego załącznik nr 9 do niniejszej uchwały.

3. Symbole Gminy Rzewnie i insygnia władzy Gminy Rzewnie powinny być otoczone należyłą czcią i szacunkiem. Winny być utrzymane w czystości i tak umieszczone, aby nie dotykały podłoża, podłogi lub nie były zamoczone w wodzie.

§ 2. 1. Herb Gminy Rzewnie wyobraża w polu błękitnym nad dębem złotym o siedmiu liściach, czterech żołędziach i pięciu korzeniach, gwiazda złota, flankowana przez także dwie komety spadające, prawa w skos lewy, lewa w skos prawy. Całość na tarczy typu „hiszpańskiego”.

2. Prawo do używania herbu przysługuje organom gminy, gminnym jednostkom organizacyjnym, związkom międzygminnym i stowarzyszeniom, których gmina jest członkiem, do celów związanych z realizacją zadań ustawowych i statutowych.

3. Herb Gminy Rzewnie może być umieszczany:

- 1) na budynkach stanowiących siedziby albo miejsca obrad organów lub jednostek organizacyjnych Gminy Rzewnie oraz w pomieszczeniach tych siedzib obok herbu państwowego, w drugiej kolejności,
- 2) na drukach urzędowych i blankietach Gminy Rzewnie,
- 3) na stronach internetowych Gminy Rzewnie oraz gminnych jednostek organizacyjnych,
- 4) na materiałach informacyjnych i promocyjnych Urzędu Gminy Rzewnie oraz gminnych jednostek organizacyjnych,
- 5) na tablicach informacyjnych,
- 6) na tablicach z nazwami miejscowości, ulic, placów itp.,
- 7) na tablicach pamiątkowych fundowanych przez organy Gminy Rzewnie,
- 8) na ustawionych przy wjeździe na teren Gminy Rzewnie „witaczach”,
- 9) na pojazdach i przedmiotach użytkowych należących do Gminy Rzewnie,
- 10) w winietkach czasopism lokalnych oraz wydawnictwach (broszury, foldery, przewodniki itp.) i przedmiotach (proporczyki, przypinane znaczkę, naklejki i nalepki, karty i widokówki, medale, odznaki pamiątkowe, dyplomy, szklanki, długopisy itp.) promujące Gminę Rzewnie, o ile wydawnictwa te i przedmioty nie mają charakteru komercyjnego,
- 11) na wizytówkach radnych, wójta, zastępcy wójta, sekretarza i skarbnika Gminy Rzewnie,
- 12) na sztandarach szkół i innych placówek, dla których Gmina Rzewnie jest organem prowadzącym,
- 13) na sztandarach jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych działających na terenie Gminy Rzewnie,
- 14) na sztandarze i fladze Gminy Rzewnie,

4. Herb Gminy Rzewnie musi być używany zawsze zgodnie z oficjalnie przyjętym i zatwierdzonym wzorem graficznym.

§ 3. 1. Flaga Gminy Rzewnie jest płatem żółtym o proporcji 5:8, z wąskim pasem błękitnym u dołu, oddzielonym linią falistą. Pas żółty z Herbem Gminy w części centralnej.

2. Flagę Gminy Rzewnie można wywieszać:

- 1) przed lokalami wyborczymi podczas wyborów: prezydenta RP, parlamentarnych, samorządowych oraz referendów,
- 2) na budynku Urzędu Gminy Rzewnie i siedzibach jednostek organizacyjnych Gminy Rzewnie,
- 3) w siedzibach innych jednostek i instytucji podczas imprez i uroczystości organizowanych oraz współorganizowanych przez Gminę Rzewnie,
- 4) z okazji świąt państwowych, wojewódzkich, gminnych, rocznic i innych uroczystości w miejscach publicznych.

3. Flaga nie może dotykać podłogi, ziemi, bruku lub wody. Wywieszona flaga nie może być pomięta, brudna lub poplamiona albo też uszkodzona lub podarta.

4. Na jednym maszcie można umieścić tylko jedną flagę Gminy Rzewnie. W przypadku wywieszenia kilku różnych flag należy kierować się poniższymi zasadami:

- 1) kolejność zgodnie z hierarchią musi być następująca:
 - a) flaga państwowa,
 - b) flaga województwa,
 - c) flaga powiatu,

- d) flaga miasta lub gminy,
 - e) flaga służbowa instytucji.
- 2) wśród flag zajmujących to samo miejsce w hierarchii, pierwszeństwo ma zawsze flaga gospodarza.
- 3) wszystkie maszty flagowe muszą być jednakowej wysokości i wyglądu. Odległość między masztami nie może być mniejsza niż $\frac{1}{5}$ wysokości masztu.
- 4) kolejność flag zależy od liczby masztów:
- a) dwa maszty – na lewym flaga państwowa, na prawym flaga niższej rangi,
 - b) trzy maszty – na lewym flaga wojewódzka, na środkowym flaga państwowa, na prawym np. flaga gminna,
5. Wszystkie flagi muszą mieć jednakowe wymiary (wielkość).
6. Szerokość flagi na maszcie stojącym nie może być mniejsza niż $\frac{1}{6}$ wysokości masztu lub większa niż $\frac{1}{4}$ tej wysokości. Szerokość flagi na maszcie skośnym umocowanym pod kątem do ściany lub słupa nie może być mniejsza niż $\frac{1}{3}$ długości masztu lub większa niż $\frac{1}{2}$ długości masztu.
7. Jeśli flagę wywiesza się pionowo, górny skraj flagi musi być po lewej stronie. W przypadku flag, na których odwzorowany jest herb, należy wykonać specjalną flagę pionową, na której herb ten będzie we właściwej pozycji.
8. W dniach żałoby ogłoszonej przez organy państwowe lub samorządowe, flagi na masztach pionowych spuszcza się do połowy masztu, a flagi na masztach skośnych opatruje się kirem (czarną wstęgą).
- § 4. 1.** Baner Gminy Rzewnie to prostokątny płat materiału o proporcji 1:4 (szerokość do wysokości), będący pionowym odwzorowaniem flagi.
2. Baner może być umieszczany w salach obrad organów Gminy Rzewnie oraz w gabinecie: Wójta, Przewodniczącego Rady, Sekretarza, Skarbnika, kierowników gminnych jednostek organizacyjnych.
- § 5. 1.** Pieczęć ozdobna Gminy Rzewnie jest okrągła, o średnicy 36 mm, z herbem Gminy w części centralnej oraz majuskułową legendą otokową i napisem GMINA RZEWNIE. Przerzywniki mają kształt ażurowych gwiazdek heraldycznych.
2. Pieczęć ozdobna Rady Gminy Rzewnie jest okrągła, o średnicy 36 mm, z herbem Gminy w części centralnej oraz majuskułową legendą otokową i napisem RADA GMINY RZEWNIE. Przerzywniki mają kształt ażurowych gwiazdek heraldycznych.
3. Pieczęć ozdobna Wójta Gminy Rzewnie jest okrągła, o średnicy 36 mm, z herbem Gminy w części centralnej oraz majuskułową legendą otokową i napisem WÓJT GMINY RZEWNIE. Przerzywniki mają kształt ażurowych gwiazdek heraldycznych.
4. Pieczęcie ozdobne są używane do uwierzytelniania dokumentów o wyjątkowo uroczystym charakterze.
5. O użyciu Pieczęci Gminy oraz Pieczęci Wójta decyduje Wójt Gminy Rzewnie.
6. O użyciu Pieczęci Rady Gminy decyduje Przewodniczący Rady Gminy Rzewnie.
7. Pieczęcie Gminy, Rady Gminy oraz Wójta mogą być odciskane:
- 1) w tuszu o kolorze czerwonym,
 - 2) w materiałach plastycznych, jak lak o kolorze czerwonym i wosk o barwie naturalnej,
 - 3) w papierze jako pieczęcie suche.
8. Odciski Pieczęci powinny być umieszczane na dokumencie bezpośrednio pod tekstem.

§ 6. 1. Sztandar Gminy Rzewnie jest kwadratowym płatem o boku 100 cm, obszytym złotą frędzlą o szerokości 5 cm. Prawa strona sztandaru jest czerwona, z godłem państwowym. Lewa strona sztandaru jest żółta z herbem gminy w części centralnej. U góry napis GMINA, u dołu RZEWNIE. Głowicę sztandaru stanowi, osadzona w stożkowej tulei, kometa nałożona na dwa liście dębowe w wachlarz.

2. Sztandar Gminy Rzewnie wnoszony jest i ustawiany w sali obrad Rady Gminy Rzewnie w czasie jej posiedzeń inauguracyjnych i składania ślubowań przez nowo wybranych radnych oraz posiedzeń zamykających kadencję Rady oraz w czasie uroczystych posiedzeń Rady.

3. Członkowie pocztu sztandarowego występują w ubiorach wizytowych, szarfie w kolorze biało – czerwonym, przepasanej przez prawe ramię, w białych rękawiczkach. W skład pocztu sztandarowego wchodzi wyznaczeni przez Wójta Gminy Rzewnie pracownicy Urzędu Gminy Rzewnie.

4. Ustala się następujące zasady używania sztandaru:

- 1) poczet sztandarowy wprowadza sztandar na początku uroczystości, chyba że jej charakter lub program przewidują inną kolejność. Prowadzący uroczystość podaje wówczas stosowną komendę.
- 2) podczas uroczystości sztandar trzymany jest w pozycji „Spocznij”. Jeżeli zaistnieją okoliczności uzasadniające trzymanie sztandaru w pozycji „Bacność” – pochyla się wówczas sztandar w przód pod kątem 60°, mając bławat przed sobą.
- 3) Sztandarowi nadaje się pozycję „Bacność” wyłącznie w sytuacji:
 - a) odgrywania i/lub śpiewania hymnu państwowego,
 - b) istotnych akcentów uroczystości,
 - c) dekorowania sztandaru odznaczeniem,
 - d) oddawania honorów osobom lub symbolom po komendzie: „Sztandar prezentuj!” – pochyla się sztandar w przód do ok. 45°, mając bławat przed sobą.
- 4) podczas trwania uroczystości nie można odstawić sztandaru, z wyjątkiem uroczystości, których program przewiduje ustawienie sztandaru w wyznaczonym miejscu.
- 5) Sztandar wyprowadza się po zakończeniu oficjalnej części uroczystości, po komendzie prowadzącego uroczystość.

5. W każdym przypadku, kiedy Sztandar Gminy nie jest używany, jest deponowany w zabezpieczonej gablocie w Urzędzie Gminy Rzewnie.

§ 7. 1. Łańcuch Wójta Gminy Rzewnie składa się z 20 ogniw. Naprzemiennie są to ażurowe ogniwa w formie sześciokątów oraz ażurowe ogniwa w formie prostokątów z zaokrąglonymi do dołu górnymi i dolnymi bokami. Ogniwa sześciokątne wypełnione są naprzemiennie trzema kometami wychodzącymi ze środka (poczynając od ogniwa 1) i trzema liśćmi dębowymi złączonymi ogonkami (poczynając od ogniwa 2). Komety i liście dębowe nawiązują do motywów herbu gminy. Ogniwa prostokątne wypełnione są trzema falami w nawiązaniu do rzeki Narwi. Pod ogniwem 1 podwieszony jest herb gminy w geometrycznym kartuszu. Łańcuch wykonany z metalu w barwie złocistej, herb kolorowy, wykonany emalią.

2. Pierwsze wręczenie łańcucha Wójtowi Gminy Rzewnie nastąpi w sposób uroczysty na sesji Rady Gminy Rzewnie po wejściu w życie niniejszej uchwały. Łańcuch wręczy Wójtowi Przewodniczący Rady Gminy Rzewnie.

3. Wręczenie łańcucha nowo wybranemu Wójtowi odbywa się w sposób uroczysty, podczas sesji, na której Wójt Gminy Rzewnie złożył ślubowanie, bądź na następnej. Ustępujący Wójt, a w przypadku jego nieobecności Przewodniczący Rady Gminy wręcza nowemu Wójtowi insygnia przez założenie łańcucha.

4. Wójt Gminy Rzewnie używa insygnia w postaci łańcucha podczas uroczystości gminnych, regionalnych, państwowych i kościelnych oraz innych doniosłych świąt i rocznic, a także w czasie reprezentowania Gminy Rzewnie na ważnych uroczystościach krajowych i zagranicznych.

5. W każdym przypadku, kiedy łańcuch Wójta nie jest używany, jest deponowany w gabinecie Wójta Gminy Rzewnie.

§ 8. 1. Łańcuch Przewodniczącego Rady Gminy składa się z 20 ogniw. Naprzemiennie są to ażurowe ogniwa w formie sześciokątów oraz ażurowe ogniwa w formie prostokątów z zaokrąglonymi do dołu górnymi i dolnymi bokami. Ogniwa sześciokątne wypełnione są naprzemiennie trzema kometami wychodzącymi ze środka (poczynając od ogniwa 1) i trzema liśćmi dębowymi złączonymi ogonkami (poczynając od ogniwa 2). Komety i liście dębowe nawiązują do motywów herbu gminy. Ogniwa prostokątne wypełnione są trzema falami w nawiązaniu do rzeki Narwi. Pod ogniwem 1 podwieszony jest herb gminy w geometrycznym kartuszu. Łańcuch wykonany z metalu w barwie srebrzystej, herb kolorowy, wykonany emalią.

2. Pierwsze wręczenie łańcucha Przewodniczącemu nastąpi w sposób uroczysty na sesji Rady Gminy Rzewnie po wejściu w życie niniejszej uchwały. Stosownie do tego Wiceprzewodniczący Rady Gminy Rzewnie wręczy łańcuch Przewodniczącemu.

3. Wręczenie łańcucha nowo wybranemu Przewodniczącemu odbywa się w sposób uroczysty, podczas sesji, na której wybrany został Przewodniczący, bądź na następnej. Przewodniczący poprzedniej kadencji, a w przypadku jego nieobecności najstarszy wiekiem radny wręcza insygnium nowo wybranemu Przewodniczącemu przez założenie łańcucha.

4. Przewodniczący Rady Gminy Rzewnie używa insygnia w postaci łańcucha podczas prowadzenia obrad Rady Gminy Rzewnie, uroczystości gminnych, regionalnych, państwowych i kościelnych oraz innych doniosłych świąt i rocznic, a także w czasie reprezentowania Rady Gminy Rzewnie na ważnych uroczystościach krajowych i zagranicznych.

5. W każdym przypadku, kiedy łańcuch Przewodniczącego nie jest używany, jest deponowany w biurze Rady Gminy.

§ 9. Symbole Gminy Rzewnie podlegają ochronie prawnej. Herb, flaga oraz sztandar są najważniejszymi zewnętrznymi znakami symbolizującymi Gminę Rzewnie.

§ 10. Uzasadnienie heraldyczno-historyczne stanowi załącznik nr 10 do niniejszej uchwały.

§ 11. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rzewnie.

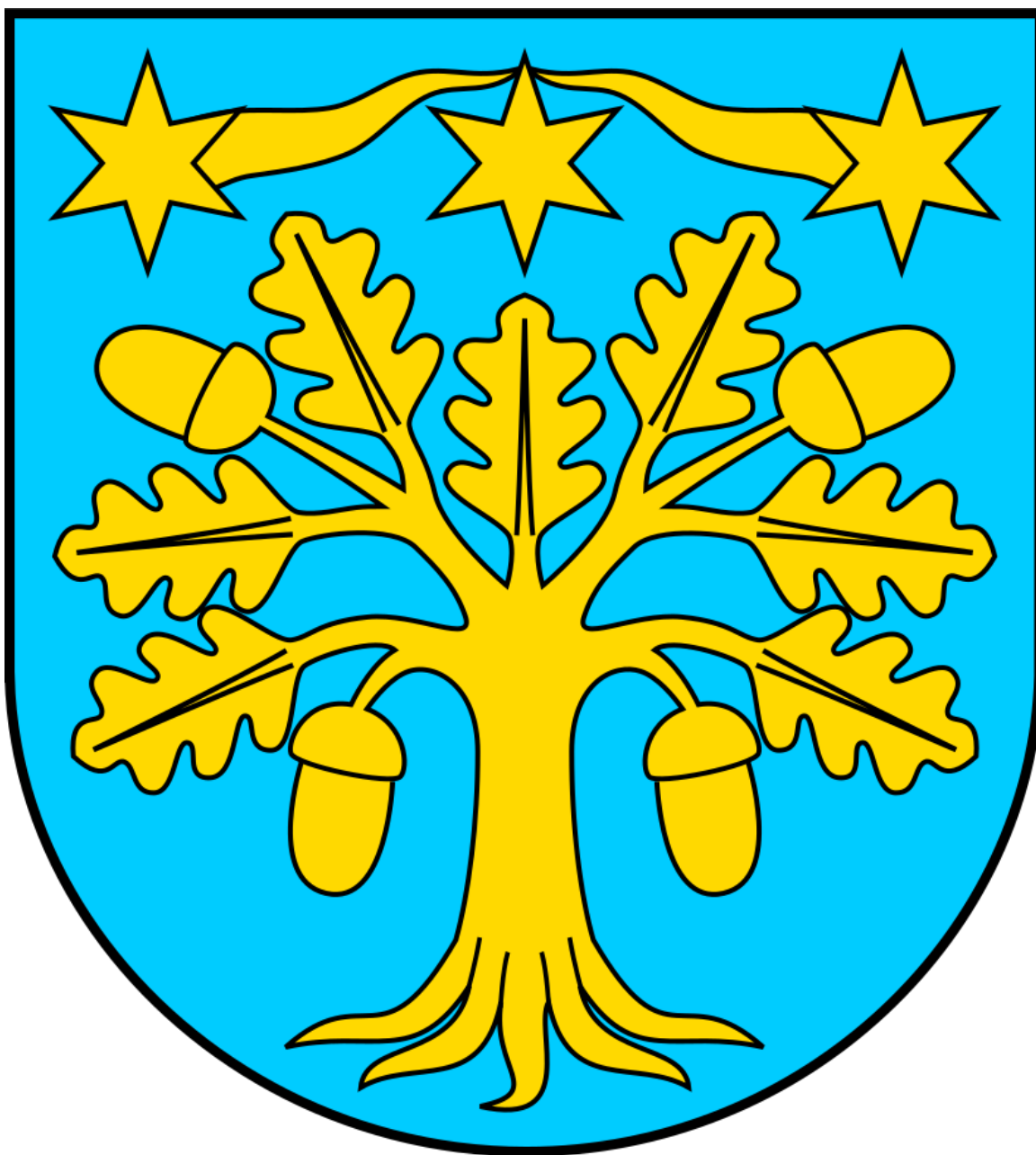
§ 12. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

Przewodniczący Rady Gminy

Krzysztof Napiórkowski

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr LXXI/438/2024
Rady Gminy Rzewnie z dnia 25 marca 2024 r.

1. Wzór Herbu Gminy Rzewnie

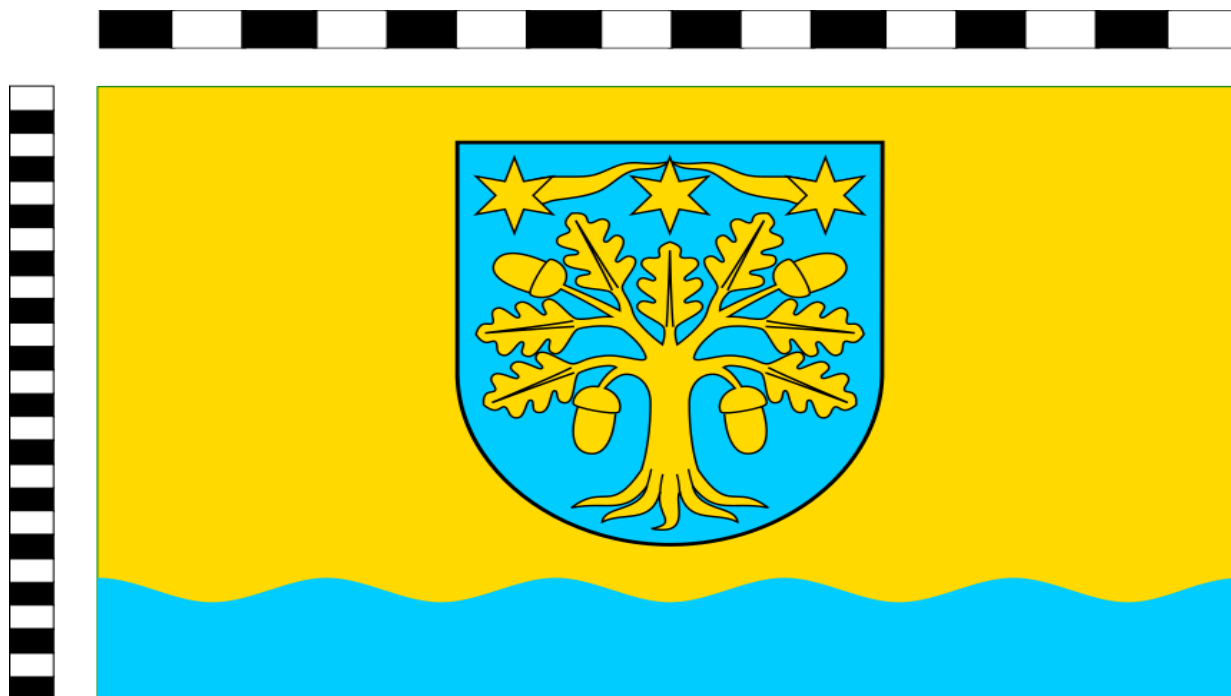

C: 0%, M: 15%, Y: 100%, K: 0%

C: 100%, M: 20%, Y: 0%, K: 0%

Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr LXXI/438/2024
Rady Gminy Rzewnie z dnia 25 marca 2024 r.

2. Wzór Flagi Gminy Rzewnie 5:8

C: 0%, M: 15%, Y: 100%, K:0%

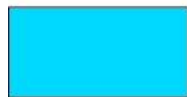
C: 100%, M: 20%, Y: 0%, K:0%

**Załącznik Nr 3 do uchwały Nr LXXI/438/2024
Rady Gminy Rzewnie z dnia 25 marca 2024 r.**

3. Wzór Banera Gminy Rzewnie

C: 0%, M: 15%, Y:100 %, K: 0%

C: 100%, M: 20%, Y: 0%, K: 0%

Załącznik Nr 4 do Uchwały Nr LXXI/438/2024

Rady Gminy Rzewnie z dnia 25 marca 2024 r.

4. Wzór Pieczęci Ozdobnej Gminy Rzewnie

□ 36 mm

1:1

Załącznik Nr 5 do Uchwały Nr LXXI/438/2024
Rady Gminy Rzewnie z dnia 25 marca 2024 r.

5. Wzór Pieczęci Ozdobnej Rady Gminy Rzewnie

□ 36 mm

1:1

Załącznik Nr 6 do Uchwały Nr LXXI/438/2024

Rady Gminy Rzewnie z dnia 25 marca 2024 r.

6. Wzór Pieczęci Ozdobnej Wójta Gminy Rzewnie

□ 36 mm

1:1

**Załącznik Nr 7 do Uchwały Nr LXXI/438/2024
Rady Gminy Rzewnie z dnia 25 marca 2024 r.**

7. Wzór Sztandaru Gminy Rzewnie – strona prawa

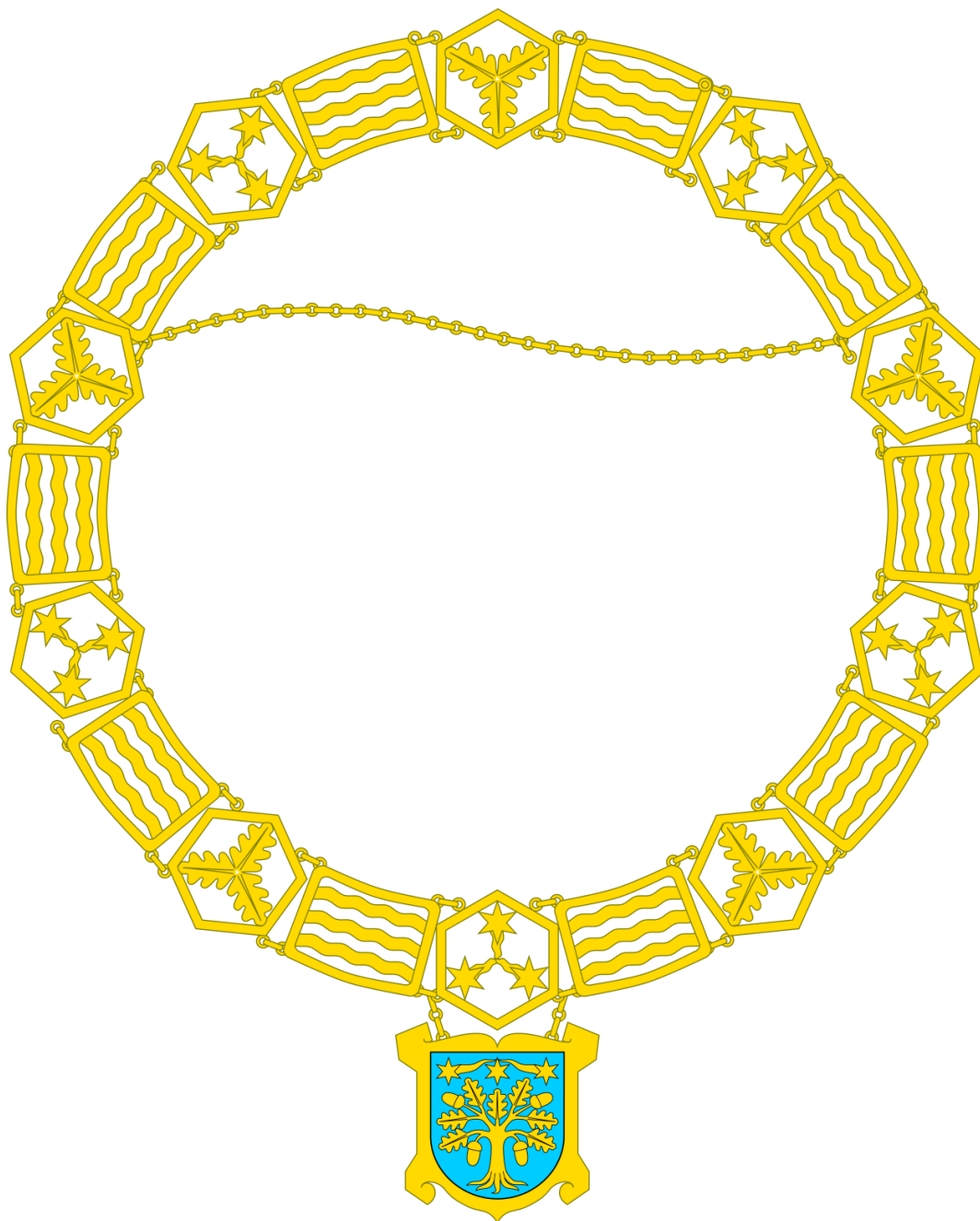
7.Wzór Sztandaru Gminy Rzewnie – strona lewa

Załącznik Nr 8 do Uchwały Nr LXXI/438/2024

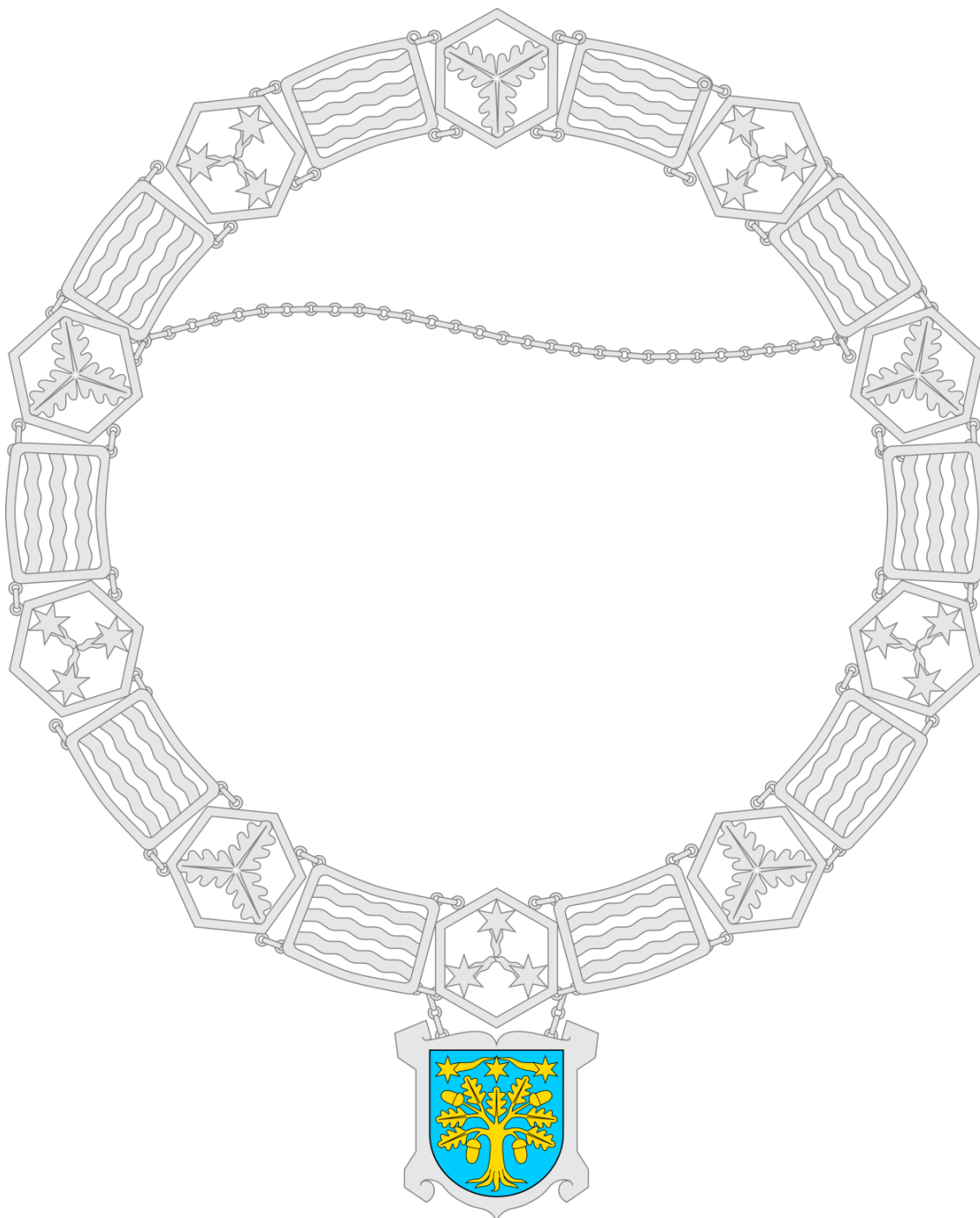
Rady Gminy Rzewnie z dnia 25 marca 2024 r.

8. Wzór Łańcucha Wójta Gminy Rzewnie

**Załącznik Nr 9 do Uchwały Nr LXXI/438/2024
Rady Gminy Rzewnie z dnia 25 marca 2024 r.**

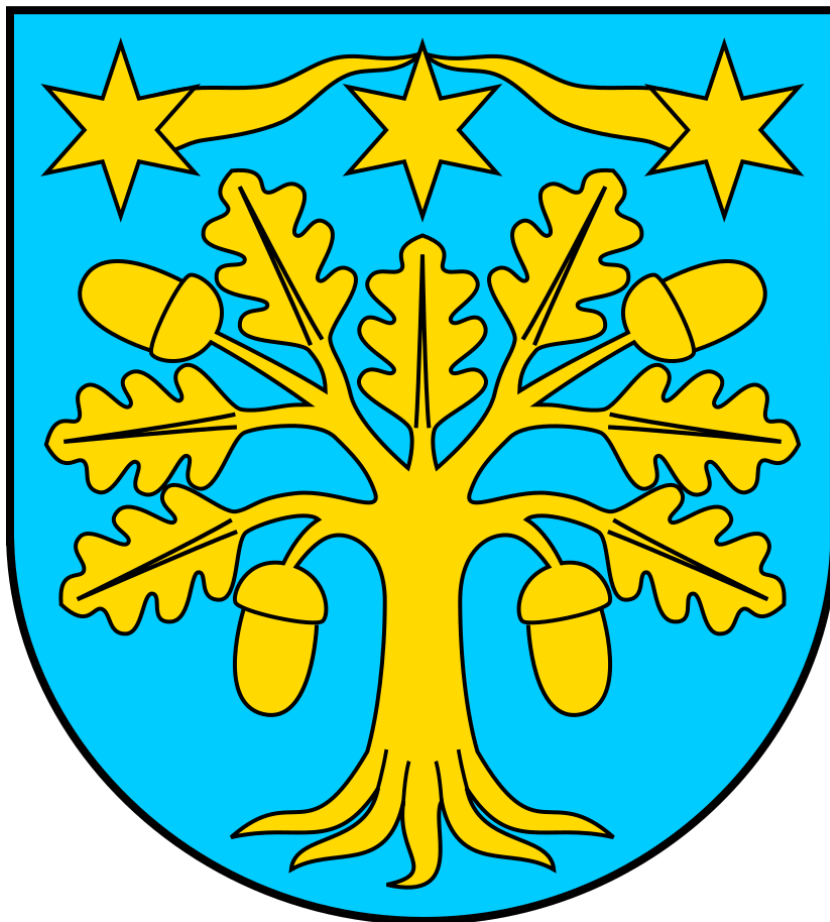
9. Wzór Łańcucha Przewodniczącego Rady Gminy Rzewnie

Załącznik nr 10 do Uchwały Nr LXXI/438/2024

Rady Gminy Rzewnie z dnia 25 marca 2024 r.

**Uzasadnienie heraldyczno-historyczne
projektów symboli gminy Rzewnie**

Kamil Wójcikowski, Robert Fidura
Łódź – Laski Szlacheckie,
grudzień 2018

Spis treści

Wprowadzenie do heraldyki.....	3
Podstawowe zasady heraldyki.....	3
Charakterystyka gminy Rzewnie.....	5
Zabytki gminy	5
Najważniejsze fakty z historii gminy Rzewnie	5
Etymologia nazwy gminy.....	7
Zarys historii parafii Rzewnie	7
Tradycje heraldyczne na terenie gminy.....	7
Herb Rzewnia bądź innych sołectw Gminy	7
Miejscowa heraldyka szlachecka	8
Możliwości utworzenia herbu gminy	12
Herb gminy Rzewnie.....	13
Flaga gminy Rzewnie.....	13
Baner gminy Rzewnie	13
Pieczenie Ozdobne gminy Rzewnie	13
Łańcuchy Władzy Gminy Rzewnie.....	13
Sztandar Gminy Rzewnie.....	13
Odznaka Honorowa Gminy Rzewnie.....	13
Kwestie techniczne.....	14

Wprowadzenie do heraldyki

Słowo herb pochodzi z czeskiego *erb*, co z kolei jest kalką niemieckiego *Erbe*, oznaczającego dziedzictwo. Już sama etymologia tego określenia wskazuje na sposób w jaki herby pojawiły się w naszym kręgu kulturowym. Te graficzne znaki związane były początkowo tylko z rodami rycerskimi, używane przez nie jako znaki rozpoznawcze na polu bitewnym. Pomysł powstał prawdopodobnie w dobie wypraw krzyżowych, kiedy zachodziła potrzeba odróżnienia od wroga obcego sobie rycerstwa, pochodzącego nierzadko z różnych krajów. Zbiór początkowo prostych figur szybko poszerzono, inspirując się m.in. zaobserwowanymi w czasie krucjat wzorami na orientalnych dziełach sztuki. Do Polski, herby dotarły w XIII wieku, prawdopodobnie z Niemiec i Czech przez Śląsk¹.

Herby miejskie pojawiły się w naszym kraju niemal równocześnie z rodowymi. Nowe formy samorządności nadawane miastom od XIII wieku wymagały wprowadzenia dla ich odpowiedniej symboliki, podkreślającej ową samorządność. Herby miejskie umieszczano głównie na pieczęciach².

Herby ziemskie, które są głównym obiektem naszego zainteresowania, symbolizować miały wszelkie terytoria, różniące się rozmiarami i rangą polityczną. Najstarsze herby ziemskie w Polsce pojawiły się jako herby księstw dzielnicowych w XIII wieku. Pierwsze znane przedstawienie pochodzi z co najmniej 1222 roku i zawiera konną postać księcia Kazimierza I opolsko-raciborskiego, trzymającego tarczę ze śląskim orłem. Użycie tego ptaka w różnych wariantach szybko stało się powszechne na ziemiach polskich. Dawne herby księstw niejednokrotnie przekształciły się w herby województw i niektóre ich elementy możemy podziwiać do dzisiaj³.

Gminy są uprawnione do posiadania herbu dopiero od 1990 roku, zgodnie z ustawą z dn. 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, której odpowiedni punkt mówi, że w gestii gminy leży: *podejmowanie uchwał w sprawach: herbu gminy, nazw ulic i placów publicznych oraz wnoszenia pomników*⁴. Należy zauważyć, że ustawa z niewiadomych powodów omijała flagi. 29 grudnia 1998 r. zmodyfikowano ten zapis. Stosowny artykuł otrzymał nowe brzmienie: *Jednostki samorządu terytorialnego mogą ustanawiać, w drodze uchwały organu stanowiącego danej jednostki, własne herby, flagi, elementy oraz insygnia i inne symbole*. Wzory symboli, o których tu mowa, muszą być ustanawiane, co mocno zaakcentowała nowela do ustawy, w zgodzie z zasadami heraldyki, weksylologii i z uwzględnieniem miejscowej tradycji historycznej. Symbole przyjęte przez lokalne władze ustawodawcze podlegają zaopiniowaniu, co też określiła poprawiona ustawa, przez ministra właściwego do spraw administracji publicznej⁵. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji rozporządzeniem z dnia 20 stycznia 2000 r. powołał 13-to osobową Komisję Heraldyczną, czuwającą nad poprawnością projektowanych herbów. Wnioski wpływające do Komisji Heraldycznej powinny zawierać barwne projekty rysunkowe herbów i flag (po dwa egzemplarze), ich opis, uzasadnienie merytoryczne oraz tekst uchwały o przyjęciu projektów przez jednostki samorządowe⁶. Opinia Komisji Heraldycznej – zgodnie z prawem – powinna zostać sformułowana w ciągu trzech miesięcy od złożenia prośby.

Podstawowe zasady heraldyki

Heraldyka polska nigdy nie wypracowała jednolitego systemu heraldycznego, ani żadnego powszechnego zbioru zasad. Tworząc herby trzeba postępować zgodnie ze wskazówkami proponowanymi przez autorów współczesnych publikacji o charakterze heraldycznym, którzy zasady tworzyli w oparciu o niekompletne prace dawnych heraldyków polskich i opracowania zachodnie.

Podstawowymi elementami herbu są tarcza i godło. Kształty tarczy herbowej zmieniały się na przestrzeni lat. Pierwsze tarcze na ziemiach polskich, tak zwane gotyckie miały, zgodnie z ówczesną stylizacją, spód wycięty w łuk ostry. Wiek XV i Renesans przyniosły powrót do form Antyku, między innymi do łuków

¹ A. Znamierowski, *Insygnia, symbole i herby polskie*, Warszawa 2003, s. 29

² A. Znamierowski, *Insygnia, symbole i herby polskie*, Warszawa 2003, s. 64

³ A. Znamierowski, *Insygnia, symbole i herby polskie*, Warszawa 2003, s. 86-88

⁴ *Dziennik Ustaw*, 1990, nr 16, poz. 95, art. 18, pkt. 13

⁵ *Dziennik Ustaw*, 1998, nr 162, poz. 1126, art. 5

⁶ S. K. Kuczyński, „Komisja Heraldyczna rozpoczęła działalność”, *Biuletyn PTH*

półkolistych i tak właśnie wycięte są spody ówczesnych tarcz – tak zwanych hiszpańskich. W zestawieniu tym pominiemy następną modę umieszczania herbów na wyszukanych tarczach o barokowo i rokokowo zdobionych kartuszach. Kolejnym typem tarczy, który nas interesuje jest XVIII i XIX wieczna tarcza francuska, upowszechniona w polskiej heraldyce przez twórców Albumu Heroldii Królestwa Polskiego, tworzących nowe herby na potrzeby miast, które dokumentacje swych herbów utraciły. Tarcza ta jest niemal prostokątna, z zaokrąglonymi dolnymi rogami i małym ostrzem pośrodku spodu⁷.

Współcześnie zaleca się projektowanie herbów z wykorzystaniem tarczy hiszpańskiej, ze względu na jej prostotę, przejrzystość i względną pojemność, oraz nawiązanie do złotego wieku w historii Polski.

Godło, czyli figura kładziona na tarczy, to najistotniejszy element herbu. Zasadniczo każda figura, poddana odpowiedniej stylizacji, może stać się godłem herbowym. Oczywiście należy unikać takich absurdalnych i niekojarzących się z heraldyką figur jak pojazdy czy fabryki. Godło, lub godła powinny być umieszczone centralnie i wypełniać tarczę herbową, ale nie dotykać do brzegów (wyjątkiem są tu np. przedstawienia wody, ziemi, lub murów obronnych). Nie zaleca się stosowania dodatkowych podziałów tarczy celem umieszczenia kilku godeł (poza wyjątkami), ale umieszczenie figur na jednym, wspólnym polu⁸.

Ścisłym regułem podlegają też barwy w herbie. W Polsce wyróżnia się 7 tak zwanych tynktur heraldycznych: złoto, srebro, czerwień, błękit, zieleń, czerń. Czasami dodaje się do tego barwę cielistą, purpurową i brunatną. W powyższym wyliczeniu wyróżnia się dwa metale – złoto i srebro, zaś resztę określa się mianem barw. Oczywiście najszlachetniejsze są kolejno złoto i srebro. Czerwień, jako barwa życiodajnej krwi, również stoi wysoko w hierarchii kolorów. Łączenie barw i metali reguluje zasada alternacji heraldycznej, która zabrania sąsiedzowania dwóch barw i dwóch metali. Wyjątkiem jest barwa czarna i cielista, które mogą sąsiedzować ze wszystkim. Zasada alternacji ma na celu wyróżnienie godeł z tarczy, tak aby herb był czytelny nawet z dużej odległości. Obowiązuje ona również w przypadku flag^{9 10}.

Pokrótkie należy powiedzieć też o języku opisywania herbów, zwanym blazonowaniem. Podstawową jego własnością jest opisywanie herbu od strony rycerza trzymającego tarczę, w związku z tym strony w opisie są odwrotne niż te, wynikające z rysunku. Kolejne zasady blazonowania, zaproponowane przez Alfreda Znamierowskiego, opisywanie nakazują rozpocząć od podania barwy pola, następnie zaś – figur. Barwy figur podajemy po określeniu ich nazwy i położenia. Istnieją położenia niektórych godeł, uznawane za standardowe i wówczas ich nie określamy. Na przykład dla miecza jest to położenie ostrzem w dół. W przypadku położenia odwrotnego do naturalnego, używa się określenia „na opak”. Miecz ostrzem w górę będzie zatem położony na opak. Istnieje 9 głównych stref, które określają położenie figur w herbie. Są to kolejno – prawy górny róg, środek głowicy, lewy górny róg, na prawo od środka, środek tarczy (położenie standardowe), na lewo od środka, na prawo od ostrza, ostrze (podstawa), na lewo od ostrza. Nazwy tych miejsc nie są ustalone i dopuszcza się inne określenia, jeśli tylko opisują one położenie precyzyjnie.¹¹

⁷ P. Dudziński, *Alfabet heraldyczny*, Warszawa 1997, s. 16

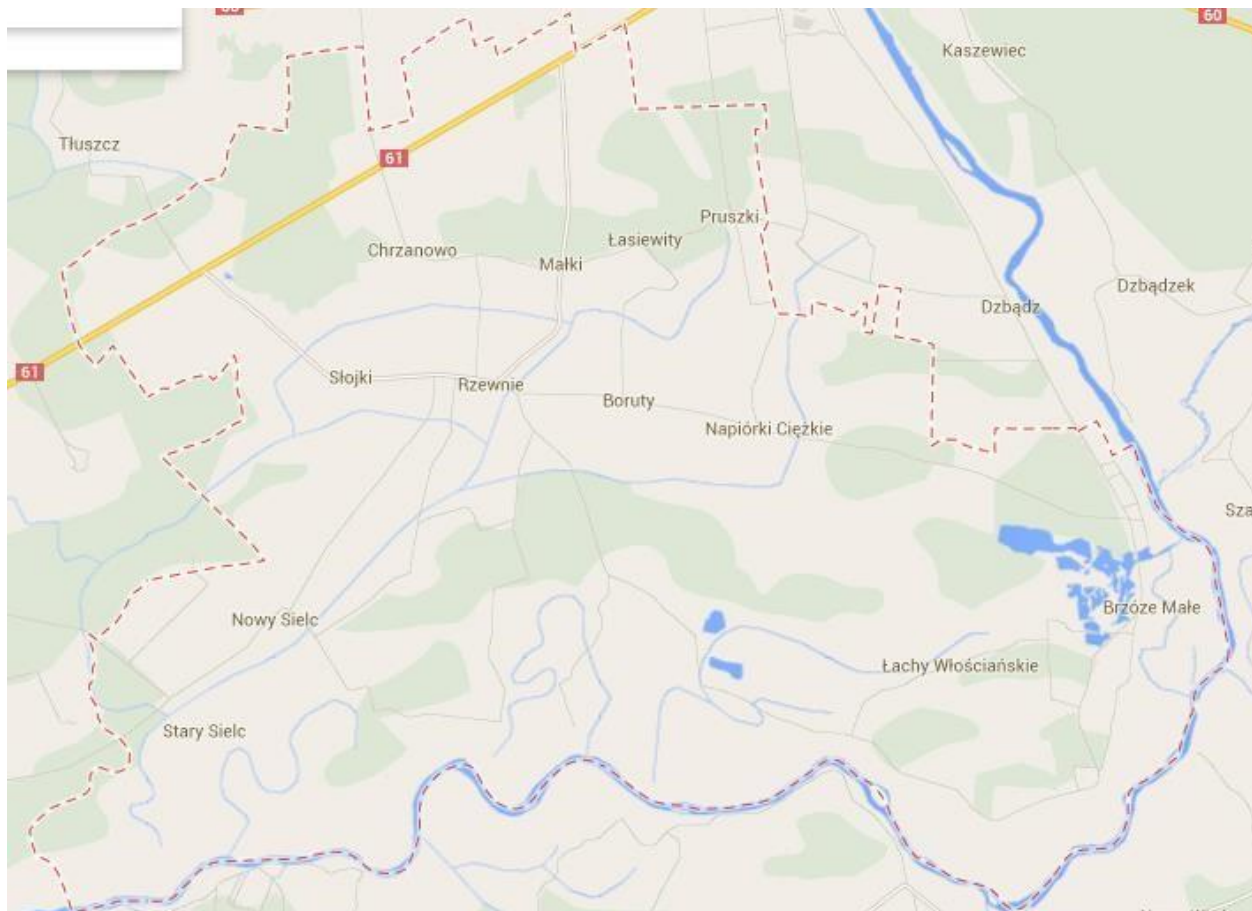
⁸ A. Znamierowski, *Insignia, symbole i herby polskie*, Warszawa 2003, s. 29

⁹ P. Dudziński, *Alfabet heraldyczny*, Warszawa 1997, s. 38-42

¹⁰ A. Znamierowski, *Insignia, symbole i herby polskie*, Warszawa 2003, s. 35

¹¹ A. Znamierowski, *Herbarz Rodowy*, Warszawa 2004, s. 79-85

Charakterystyka gminy Rzewnie

Rys. 1: Gmina Rzewnie¹²

Gmina Rzewnie to gmina wiejska w powiecie makowskim województwa mazowieckiego. Głównym zajęciem mieszkańców jest **rolnictwo**. Użytki rolne zajmują około 75% powierzchni gminy. W dolinie Narwi występują złoża piasku, żwiru i pospółki. W skład gminy, oprócz wsi Rzewnie, wchodzi jeszcze sołectwa Bindużka, Boruty, Brzoze Duże, Brzoze Małe, Chrzanowo, Chrzczony, Dąbrówka, Drozdowo, Grudunki, Łachy Włościańskie, Łasiewity, Łaś, Małki, Mroczyki-Kawki, Napiórki Butne, Napiórki Ciężkie, Nowe Drozdowo, Nowe Łachy, Nowy Sielc, Orłowo, Pruski, Słojki, Stary Sielc oraz osada Święta Rozalia. Na powierzchni 111,72 km² mieszka tutaj około 2700 ludzi. Do 1973 siedzibą gminy były Małki, ale nosiła ona nazwę Gmina Sielc¹³.

Zabytki gminy

Według wykazów Narodowego Instytutu Dziedzictwa, na terenie gminy Rzewnie nie zachowały się żadne zabytkowe budowle¹⁴.

Najważniejsze fakty z historii gminy Rzewnie

Niestety jak dotąd nie powstała jeszcze żadna monografia historyczna gminy Rzewnie. Autorzy niniejszego opracowania dowiedzieli się, że podobne opracowanie powstaje równoległe z pracami zmierzającymi do ustanowienia symboli Gminy. Ze spotkania z autorami tego opracowania wynika, że ilość źródeł do historii

¹² Źródło – Google Maps

¹³ Informacje Gminy

¹⁴ Listy NID

gminy jest niewielka, są rozproszone i wyrwykowe. Tym niemniej garść historycznych faktów zebranych przez projektantów, wystarcza do stworzenia ciekawych symboli gminnych.

Początki osadnictwa na terenie gminy sięgają odległych czasów. Najstarsze ślady pochodzą z epoki kamiennej, nowsze z czasów wpływów rzymskich z przełomu starej i nowej ery. Osadnictwo koncentrowało się wówczas w dolinach rzek, w tym w dolinie Narwi równoległe do której biegł szlak handlowy. Pierwsze wzmianki o **lesie Rzewień** położonym na wschód od dolnego Orzycza, **obejmującym obecny teren gminy** pochodzą z 1426 r., natomiast z 1495 r. zapiski o istnieniu jeziora Kadzielnik. Z tego też okresu pochodzą zapiski o istnieniu rzeki Łaś, płynącej obok dzisiejszej wsi Łaś i Rzewnie. W ówczesnych czasach miejscowa ludność trudniła się **gospodarką leśną i rolną**, głównie na potrzeby własne oraz pobliskich miast Makowa Mazowieckiego i Różana¹⁵. Pewne znaczenie dla gospodarki leśnej miała rzeka Narew, stanowiąca dzisiaj południową i wschodnią granicę gminy. Narwią spławiano bale drewna, o czym świadczyć ma, według Słownika Geograficznego Królestwa Polskiego, nazwa miejscowości Binduga. Wedle Słownika: Binduga (z niemieckiego "binden", wiązać), inaczej Winduga, nazwa miejscowa nad brzegami rzek spławnych, na których składano drzewo, przeznaczone do spławu. Ponieważ dla spławiania potrzeba drzewo wiązać w tratwy, jak to dotąd jest we zwyczaju, przeto miejscowości te otrzymały nazwę Bindugi¹⁶.

Na terenie gminy Rzewnie, podobnie jak na wielu innych obszarach Mazowsza, znajdowały się gniazda drobnej szlachty. Siedziba władz gminy, Rzewnie, była gniazdem rodowym rodziny piszącej się w XV wieku „ze Rzwienia”, która później przyjęła nazwisko Rzewnicki czy też Rzwieński. Rzewniccy pieczętowali się herbem Złotogoleńczyk. Rodzina ta była notowana także w Borutach i Chrczanach oraz w Brzózach. Boruty były gniazdem rodu Boruckich nieznanego herbu. Dwuczęściowa wieś Brzoże (Wielkie i Małe) była także własnością Rzewnickich, którzy przyjęli od niej przydomek, czy też nazwisko Brzózka. Wieś Chrczanowo była gniazdem Chrczanowskich herbu Suchekomnaty. Oprócz Złotogoleńczyków licznie reprezentowani na terenie gminy byli herbowni używający Prusa III. Pieczętowali się nim Napiórkowscy z Napiórek i być może Mroczkowscy z Mroczków. Napiórkowscy notowani byli ponadto w licznych przysiółkach Napiórek – Butnych, Ciężkich, Gardziołkach, Kmotrach i Ładnych. Mroczkowscy zaś byli wzmiankowani jeszcze w Mroczkach-Bliższych, Kawkach i Rembiszewie. Oprócz Boruckich herbu nieznanego były na terenie gminy rodu Łasiewickich z Łasiewit, Kusiów, Prusów i Prusków oraz Małkowskich z Małek^{17 18}.

Żadna z miejscowych rodzin nie osiągnęła znacznego statusu społecznego. Z biegiem lat, miejscowe rody ubożały, dzieląc swoje majątki na części. W XVIII wieku nadal notowano na terenie gminy przedstawicieli gniazdowych rodów, ale niejednokrotnie posiadali oni tylko części gniazdowych wsi.

Do największego znaczenia doszli być może Rzewniccy-Rzwieńscy. Jan Rzwieński był starostą warszawskim, sędzią ziemskim warszawskim, a u schyłku życia starostą zakroczymskim. Jakub Rzwieński, syn Jana, od około 1489 był bliskim współpracownikiem księcia Janusza II jako wojski wyszogrodzki i krojczy książęcy. W 1494 został starostą różańsko-makowskim. Funkcję zachował także pod rządami Konrada III Rudego, zaś z jego nominacji został jeszcze podkomorzym łomżyńskim. W 1503 roku objął urząd marszałka dworu mazowieckiego. Od 1513 tytułował się marszałkiem książąt mazowieckich, a od 1514 – marszałkiem księstwa mazowieckiego¹⁹.

Rzewnie i okolice weszły w skład Korony Polskiej po śmierci Janusza III i od tej pory generalnie dzieliły losy całego województwa mazowieckiego. W roku 1795 tereny dzisiejszej gminy trafiły do zaboru pruskiego, następnie od 1807 do Księstwa Warszawskiego i od 1815 do Królestwa Kongresowego. W roku 1867 powołano gminy wiejskie na terenie Królestwa, w tym gminę Sielc z siedzibą w Małkach, która obejmowała w przybliżeniu obszar dzisiejszej gminy Rzewnie. Wiek XIX przyniósł jeszcze jedno istotne i nietypowe wydarzenie w historii gminy. 30 stycznia 1868 roku w okolicach Pułtusza spadł deszcz meteorytów. Tak zwany Meteoryt Pułtuski jest jednym z najbardziej znanych meteorytów, których upadek

¹⁵ Informacje Gminy Rzewnie

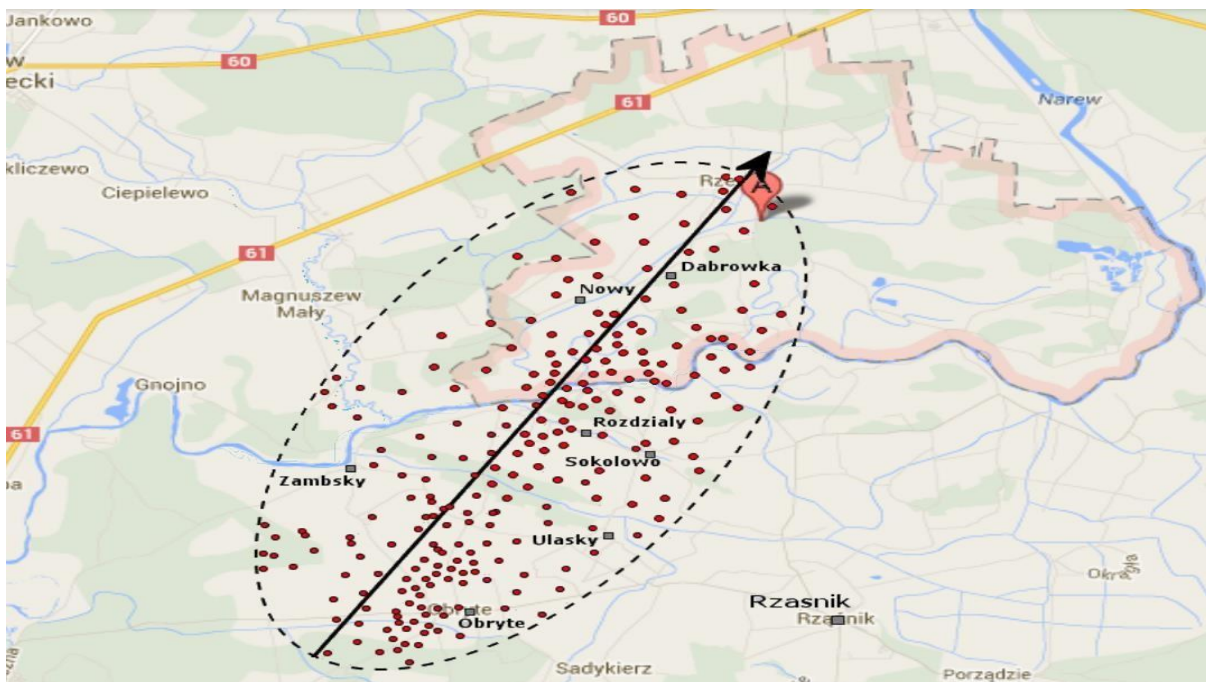
¹⁶ *Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego* tom 1, str. 230

¹⁷ A. Pszczółkowski, *Szlachta ziemi różańskiej*

¹⁸ AGAD, *Metryka Koronna*

¹⁹ K. Daszewski, [Na wirażu \[w:\] Świerszcz Różański](#)

miał miejsce w Polsce. Spadający bolid widziano ponoć aż we Lwowie. Deszcz odłamków opadł na obszarze trzech różnych gmin, przy czym **w okolicach Rzewnia odnaleziono największe fragmenty Meteorytu Pułtusk²⁰**.

Rys. 2: Obszar upadku fragmentów Meteorytu Pułtusk naniesiony na granice gminy Rzewnie, opr. własne

W okresie międzywojennym gmina Sielc należała do powiatu makowskiego w woj. warszawskim. Po wojnie gmina zachowała przynależność administracyjną. Według stanu z dnia 1 lipca 1952 roku gmina składała się z 27 gromad. Jednostka została zniesiona 29 września 1954 roku wraz z reformą wprowadzającą gromady w miejsce gmin. Po reaktywowaniu gmin z dniem 1 stycznia 1973 roku gminy Sielc nie przywrócono, utworzono natomiast jej terytorialny odpowiednik, gminę Rzewnie w województwie ostrołęckim. Od roku 1999, gmina należy do powiatu makowskiego i województwa mazowieckiego.

Etymologia nazwy gminy

Nazwa gminy i miejscowości Rzewnie według Rosponda ma pochodzić od nazwy rodowej, przezwiska Rzwien lub Rzewien. Nazwa ta była w XV wieku wspólna dla lasu porastającego całą dzisiejszą gminę i dla miejscowości Rzewnie. Słowo *rzwać* znaczy *plakać, ryczeć*²¹.

Zarys historii parafii Rzewnie

Parafia Św. Jacka w Rzewniu została erygowana 15 maja 1958 przez biskupa płockiego Tadeusza Zakrzewskiego. Parafia obejmuje wsie Rzewnie, Bindużka, Boruty, Chrzanowo, Chrzczony, Dąbrowka, Grudunki, Łasiewity, Małki, Mroczki Kawki, Napiórki Butne, Napiórki Ciężkie, Sielc-Sitno, Słojki. Wcześniej na terenie gminy nie było żadnego starszego ośrodka parafialnego. Różne wsie dzisiejszej gminy należały do parafii w Różanie, Szelkowie i Czerwonce.

Tradycje heraldyczne na terenie gminy

Herb Rzewnia bądź innych sołectw Gminy

Na terenie gminy Rzewnie nie istniały nigdy miasta, które pieczętowałyby się własnym herbem. Również miejscowe gromady pieczęci herbowych nigdy nie posiadały.

²⁰ J. Biała, *Meteoryt Pułtusk, największy deszcz meteorytów kamiennych*, Warszawa 2008, s. 45.

²¹ S. Rospond, *Słownik Etymologiczny Miast i Gmin PRL*, Zakład Narodowy im. Ossolińskich 1984, s. 339

Miejscowa heraldyka szlachecka

Dość bogata jest natomiast tradycja związana z miejscowymi właścicielami ziemskimi. Wsie leżące obecnie na terenie gminy Rzewnie były często miejscowościami gniazdowymi drobnej szlachty, która od wiosek przyjmowała nazwiska. Duża liczba drobnej szlachty to jedna z cech charakterystycznych Mazowsza w dobie staropolskiej. Poniższa tabela przedstawia zestawienie miejscowości gniazdowych na terenie gminy, razem z miejscowymi rodami i ich herbami. Część rodzin ma herb jedynie domniemany, części zaś herbu w ogóle nie znamy.

Rodzina	Gniazdo	Herb
Brzozy	Brzoze Wielkie, Brzoze Małe	Złotogoleńczyk
Borucki	Boruty	?
Chrzanowski	Chrzanowo	Suchekomnaty
Rzewnicki	Rzewnie, Boruty, Chrzczany	Złotogoleńczyk
Łasiewicki	Łasiewity, Kusie, Prusy, Pruski	?
Małkowski	Małki	?
Mroczkowski	Mroczi, Bliższe, Kawki, Rembiszewo	Prus III?
Napiórkowski	Napiórki, Butne, Ciężkie, Gardziołki, Kmotry, Ładne	Prus III

Tabela 1: Szlachta gniazdowa na terenie gminy Rzewnie²²

²² A. Pszczółkowski, *Szlachta ziemi różańskiej*

Rysunek 1: Złotogoleńczyk
Rzewnickich, także z przydomkiem Brzózka²³

Rysunek 2: Suchekomnaty
Chrzanowskich²⁴

Rysunek 3: Prus III Napiórkowskich
i być może Mroczkowskich²⁵

Miejscowa heraldyka ziemska

W tradycje heraldyczne gminy wpisuje się naturalnie heraldyka ziemska. Gmina Rzewnie leżała w księstwie, a później województwie mazowieckim, w ziemi różańskiej²⁶. Księstwo, a później województwo mazowieckie używało herbu przedstawiającego w polu czerwonym orła srebrnego z orężem złotym. Mniejsze jednostki podziału administracyjnego I Rzeczypospolitej, powiaty i ziemie, przeważnie herbów nie posiadały, tak było też w przypadku ziemi makowsko-różańskiej.

Rysunek 4: Herb województwa mazowieckiego
według Niesieckiego²⁷

Rysunek 5: Współczesna rekonstrukcja herbu
województwa mazowieckiego²⁸

Po upadku I Rzeczypospolitej, pruskie władze zaborcze nie ustaliły herbów dla swoich nowych nabytków terytorialnych. Pisma urzędowe sygnowano pieczęciami z nazwą jednostki i godłem państwowym. Podobna sytuacja miała miejsce w czasach Księstwa Warszawskiego. Herby otrzymały dopiero województwa a potem gubernie zorganizowane w 1816 roku na Kongresie Wiedeńskim w Królestwo Polskie. Tereny gminy Rzewnie weszły początkowo w skład województwa płockiego, następnie (1837) – guberni płockiej. Gubernia ta została podzielona na mniejsze w 1867 i ziemie gminy Rzewnie trafiły do guberni łomżyńskiej. Dla województwa płockiego zaprojektowano herb łączący dwa historyczne herby głównych ziem wchodzących w skład województwa: płockiej i dobrzyńskiej. Gubernia łomżyńska natomiast

²³ Źródło: Wikipedia, autorstwo: Bastianow

²⁴ Źródło: Wikipedia, autorstwo: Tadeusz Gajl, Bastianow, Avalokitesvara

²⁵ Źródło: Wikipedia, autorstwo: Tadeusz Gajl, Bastianow, Marcin n

²⁶ Z. Gloger, *Geografia historyczna ziem dawnej Polski*, Kraków 1903, s. 171

²⁷ K. Niesiecki, *Korona polska (...)*, t. I, Lwów 1728

²⁸ Źródło: Wikipedia, autorstwo: Bastianow

otrzymała zupełnie nowy herb, przedstawiający w polu błękitnym łódź żaglową złotą, płynącą po wodzie srebrnej między dwoma rombami złotymi.

Rysunek 6: Herb województwa płockiego i guberni w Królestwie Kongresowym²⁹

Rysunek 7: Herb guberni płockiej³⁰

Rysunek 8: Herb guberni łomżyńskiej³¹

Po odzyskaniu niepodległości w 1918 tereny dzisiejszej gminy Rzewnie znalazły się w województwie warszawskim, w powiecie makowskim. Herb województwa warszawskiego miał przedstawiać w polu czerwonym orła srebrnego. Zrezygnowano zatem z umieszczania dodatkowych herbów mniejszych ziem³². Międzywojenne projekty herbów wojewódzkich nie zdążyły wejść w życie.

²⁹ Źródło: Wikipedia, autorstwo: Poznaniak

³⁰ Źródło: Wikipedia, autorstwo: Poznaniak

³¹ *Гербы губерний и областей Российской Империи*

³² Projekt Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie nadania herbów województwom, AAN, PRM 59-10, s. 18-21

Rysunek 9: Herb województwa warszawskiego II RP, oryginalny projekt z 1928³³

Rysunek 10: Herb województwa warszawskiego II RP, rekonstrukcja współczesna³⁴

Po II wojnie światowej zapomniano o herbach ziemskich aż do 1999 roku, kiedy nowa reforma administracyjna przywróciła powiaty. Krótco potem ustalono herby nowych województw i powiatów.

Herb województwa mazowieckiego przedstawia w polu czerwonym orła srebrnego z orężem złotym. Pierwszą jego wersję przyjęto 13 maja 2002. Wersja ta miała dodatkowo pierścień złoty na ogonie. Różniła się też stylizacyjnie – orzeł miał zamknięty dziób i opuszczone lotki skrzydeł³⁵. Herb ten zakwestionowała Komisja Heraldyczna i 29 maja 2006 przyjęto nowy herb³⁶.

Herb ustanowił także powiat makowski. Przedstawia on na tarczy dzielonej w słup, w polu prawym, czerwonym, pół orła srebrnego z orężem złotym, w polu lewym, złotym, trzy maki czerwone o łodygach i liściach zielonych³⁷.

Rysunek 11: Herb województwa mazowieckiego 2002-2006³⁸

Rysunek 12: Herb województwa mazowieckiego od 2006³⁹

³³ Rys. W. Graniczny

³⁴ Źródło: Wikipedia, autorstwo: Poznaniak

³⁵ Uchwała Nr 90/06 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 29 maja 2006 r. w sprawie wzoru herbu Województwa Mazowieckiego oraz zasad jego używania. (Dz. Urz. woj. mazowieckiego z 2006 r. Nr 139, poz. 4595)

³⁶ Uchwała 50/02 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 13 maja 2002 r. w sprawie wzoru herbu Województwa Mazowieckiego (Dz. Urz. woj. mazowieckiego z 2002 r. Nr 183, poz. 4101)

³⁷ Uchwała Nr XXXVII/187/2002 z dnia 28 czerwca 2002 roku Rady Powiatu w Makowie Mazowieckim z dnia 28 czerwca 2002 r. w sprawie herbu powiatu i flagi powiatu

³⁸ Źródło: Wikipedia, autorstwo: Poznaniak

³⁹ Źródło: Wikipedia, autorstwo: Poznaniak

Rysunek 13: Herb powiatu makowskiego⁴⁰

Możliwości utworzenia herbu gminy

Przedstawiony wywód wskazuje potencjalne obszary które należy rozważyć przy projektowaniu herbu. Naszym zdaniem nie należy odwoływać się do miejscowych rodów szlacheckich. Szlachta była dość uboga i, co najważniejsze, nie wywarła swoją działalnością znaczącego wpływu na wsie leżące na terenie gminy. Zazwyczaj świadectwem zamożności i swoistym pomnikiem miejscowej szlachty bywa ufundowany kościół parafialny. Tymczasem na terenie gminy Rzewnie, kościół taki powstał dopiero po II wojnie światowej. Do tego należy dodać, że dwa dominujące na terenie gminy herby, tj. Nowina i Prus III są, jak na polską heraldykę, dość skomplikowane – ten pierwszy składa się z dwóch, a drugi trzech elementów. Projektanci nie widzą możliwości korzystnego ich połączenia. Elementem wspólnym herbów Złotogoleńczyk i Prus III mógłby być ich klejnot – noga zbrojna. Jednakże projektanci nie mają wątpliwości, że ludność gminy odniosłaby się negatywnie do herbu, w którym ewidentnie widnieje odrąbana noga. Ponadto przy nawiązaniu do Napiórkowskich i Rzewnickich herbów Prus III i Złotogoleńczyk należy zadać pytanie, jak uzasadnić pominięcie Chrzanowskich herbu Suchekomnaty.

Nie istnieją na terenie gminy stare ośrodki parafialne, których patroni bądź ich atrybuty mogłyby posłużyć za godła herbowe gminy.

Brak na terenie gminy znaczących zabytków bądź innych osobliwości.

W tej sytuacji chcielibyśmy zaproponować odwołanie do dwóch faktów historycznych – jednego głęboko osadzonego u początków Rzewnia, zaś drugiego w dobie narodzin samorządności gminnej. Pierwszy z tych faktów to istnienie w XV wieku, a więc w okresie pierwszych wzmianek o Rzewniu, rozległego lasu o tej samej nazwie. Las ten pełnił istotną rolę w miejscowej gospodarce. Najbardziej oczywistym odwołaniem do lasu jest symbol drzewa. Wybrany został dąb, jako drzewo kojarzone z mocą i długowiecznością.

Drugim faktem historycznym jest upadek Meteorytu Pułtusk, którego największe fragmenty spadły w gminie Rzewnie (wówczas Sielc). Wydarzenie takie warto upamiętnić z dwóch względów. Po pierwsze w polskiej heraldyce samorządowej nie ma jeszcze takiego ciała niebieskiego jak meteoryt. W heraldyce nie istnieje wprawdzie meteoryt jako odrębne godło heraldyczne. Jednakże ponieważ heraldyka to sztuka symboli i uproszczeń, wszelkie spadające z nieba ciała mogą być wyrażone heraldycznymi kometami czy też spadającymi gwiazdami, przedstawianymi jako gwiazda heraldyczna z ogonem. Drugim argumentem za umieszczeniem meteorytu w herbie jest fakt, że z poszukiwaniami odłamków na terenie gminy może się wiązać interesująca gałąź turystyki. Upadek meteorytu nastąpił w roku 1868, tj. zaledwie rok po stworzeniu gminy Sielc z siedzibą w Małkach, która jest poprzedniczą gminy Rzewnie.

Względy kompozycyjne oraz chęć zachowania symetrii herbu, skłoniły nas do ukazania w czole herbu trzech spadających gwiazd, z czego dwie rozchodzą się na boki, zaś środkowa ma przysłonięty ogon. Całość ma sprawiać wrażenie, jakby gwiazdy spadały w stronę obserwatora. Argumentem za zwielokrotnieniem motywu komety, oprócz względów kompozycyjnych, jest także to, że odłamki spadły w wielkiej ilości.

⁴⁰ Źródło: Wikipedia, autorstwo: Poznaniak

Herb gminy Rzewnie

Powyższe rozumowanie skłania nas do przedstawienia następującego projektu herbu gminy Rzewnie:

W polu błękitnym nad dębem złotym o siedmiu liściach, czterech żółdziejach i pięciu korzeniach, gwiazda złota, flankowana przez także dwie komety spadające, prawa w skos lewy, lewa w skos prawy. Całość na tarczy typu „hiszpańskiego”.

Drzewo dębu symbolizuje dawny las „Rzwiń”, który podobno porastał cały obszar dzisiejszej gminy oraz dzielił nazwę z siedzibą jej władz. Trzy gwiazdy, z czego dwie spadające, przypominają o upadku na terenie gminy Meteorytu Pułtusk w 1868 roku.

Pole herbu barwy błękitnej ma symbolizować firmament niebieski, z którego „spadły gwiazdy” oraz rzekę Narew. Barwy użyte w herbie mają też ogólniejszą symbolikę, oznaczają m.in.: złoto – szlachetność, błękit – piękno, wzniosłość, prawość. Ponadto, znaczenie mają też konfiguracje barw: złota z błękitną oznaczają radość⁴¹. Dopuszcza się, na potrzeby poligrafii i grafiki komputerowej, wyrażanie tynktury złotej przez kolor żółty. W przypadku szczególnie uroczystej prezentacji herbu – np. na okładkach dyplomów, ozdobnych futerałach materiałów promocyjnych, na sztandarze, można wykorzystać barwę złotą (farby, nici).

Flaga gminy Rzewnie

Proponujemy, aby flaga gminy była płatem żółtym o proporcji 5:8, z wąskim pasem błękitnym u dołu, oddzielonym linią falistą. Pas żółty z herbem gminy w części centralnej.

Baner gminy Rzewnie

Baner gminy Rzewnie jest pionowym odwzorowaniem flagi.

Pieczenie Ozdobne gminy Rzewnie

Pieczenie Ozdobne gminy Rzewnie zawierają w okrągłym polu godło herbu Gminy z legendą na otoku. Przerzywnikom nadano kształt ażurowych gwiazdek heraldycznych. Pieczęcie zaprojektowano w wariantach: ogólna, wójtowska i Rady Gminy. Każda zaopatrzona jest w stosowną legendę.

Łańcuchy Władzy Gminy Rzewnie

Łańcuchy Władzy Gminy Rzewnie składają się z 20 ogniwi. Naprzemiennie są to ażurowe ogniwa w formie sześciokątów oraz ażurowe ogniwa w formie prostokątów z

zaokrąglonymi do dołu górnymi i dolnymi bokami. Ogniwa sześciokątne wypełnione są naprzemiennie trzema kometami wychodzącymi ze środka (poczynając od ogniwa 1) i trzema liśćmi dębowymi złączonymi ogonkami (poczynając od ogniwa 2). Komety i liście dębowe nawiązują do motywów herbu gminy. Ogniwa prostokątne wypełnione są trzema falami w nawiązaniu do rzeki Narwi. Pod ogniwem 1 podwieszony jest herb gminy w geometrycznym kartuszu. Łańcuch wykonany z metalu w barwie srebrzystej dla Przewodniczącego Rady, w barwie złocistej dla wójta, herb kolorowy, wykonany emalią.

Sztandar Gminy Rzewnie

Sztandar Gminy Rzewnie jest kwadratowym płatem o boku 100 cm, obszytym złotą frędzlą szerokości 5 cm. Prawa strona sztandaru jest czerwona, z godłem państwowym w części centralnej. Lewa strona sztandaru jest żółta z herbem gminy w części centralnej. U góry błękitny, majuskułowy napis GMINA, u dołu RZEWNIE. Głowicę sztandaru stanowi, osadzona na stożkowej tulei, kometa nałożona na dwa liście dębowe w wachlarz. Głowica wykonana jest z metalu w barwie złocistej.

Odnaka Honorowa Gminy Rzewnie

Odnaka Honorowa Gminy Rzewnie ma formę sześciopłatka o płatkach faliście moletowanych, w obramowaniu, w kolorze złota. Na płatki nałożone złote komety oraz liście dębowe, wychodzące ze środka, na przemian, poczynając od komety na godzinie 12. W środku herb gminy w obramowaniu złotym. Herb

⁴¹ Paweł Dudziński, *Alfabet heraldyczny*, Warszawa 1997, s. 40-42

zrealizowany emalią kolorową. Odznaka mocowana przy użyciu przypinki agrafkowej znajdującej się na odwrotnej stronie. Strona odwrotna gładka, w obramowaniu.

Kwestie techniczne

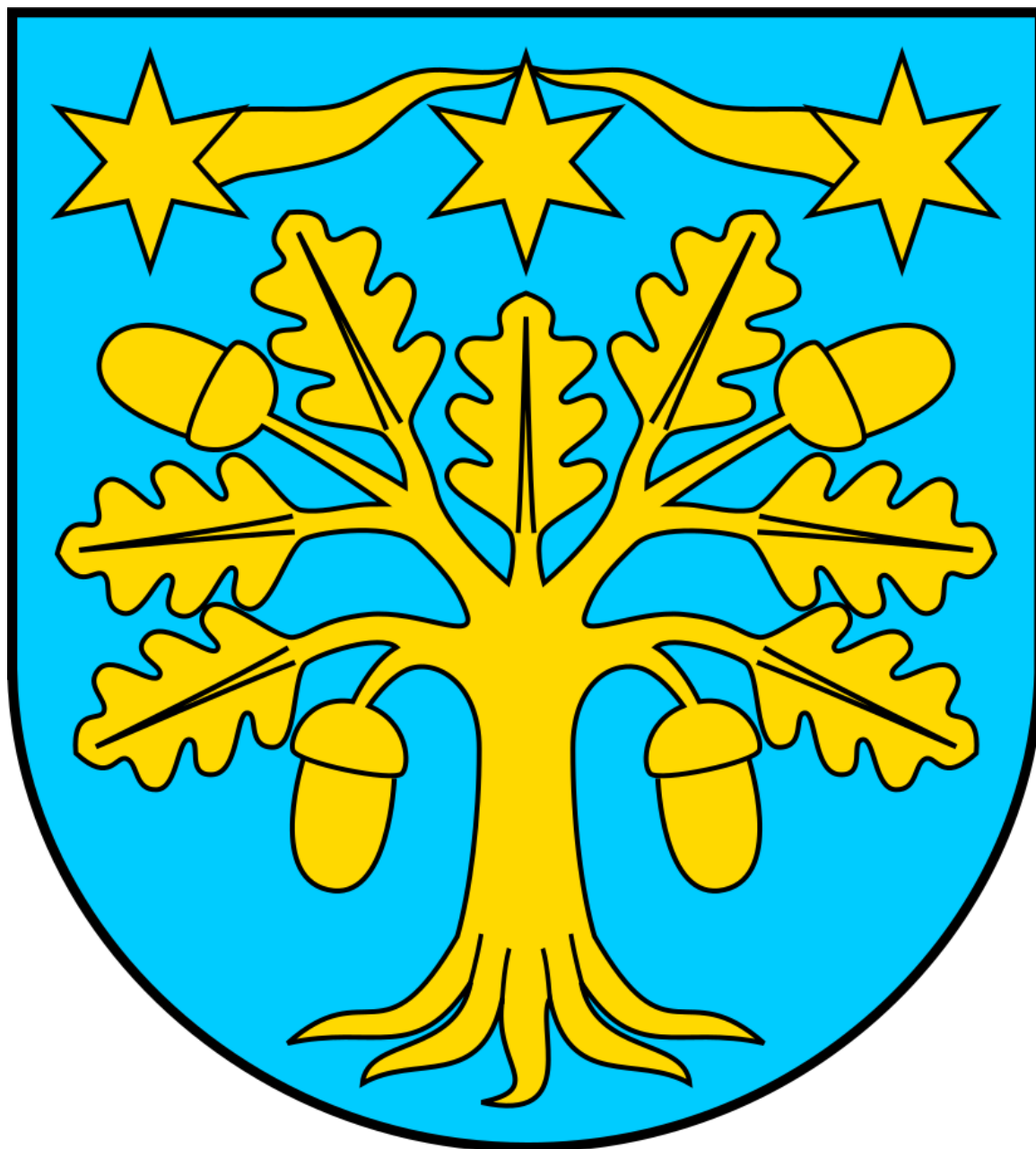
Specyfikacja barw CMYK:

Złoty – C: 0%, M: 15%, Y: 100%, K: 0%

Błękitny – C: 100%, M: 20%, Y: 0%, K: 0%

Załączniki:

1. Kolorowy rysunek projektu herbu gminy Rzewnie,
2. Kolorowy rysunek projektu flagi gminy Rzewnie,
3. Kolorowy rysunek projektu baneru gminy Rzewnie,
4. Rysunek projektu Pieczęci Ozdobnej Gminy Rzewnie,
5. Rysunek projektu Pieczęci Ozdobnej Rady Gminy Rzewnie,
6. Rysunek projektu Pieczęci Ozdobnej Wójta Gminy Rzewnie,
7. Rysunek projektu Łańcucha Wójta Gminy Rzewnie,
8. Rysunek projektu Łańcucha Przewodniczącego Rady Gminy Rzewnie,
9. Rysunek prawej strony sztandaru Gminy Rzewnie,
10. Rysunek lewej strony sztandaru Gminy Rzewnie,
11. Rysunek projektu Odznaki Honorowej Gminy Rzewnie,
12. Projekt dyplomu Odznaki Honorowej Gminy Rzewnie.

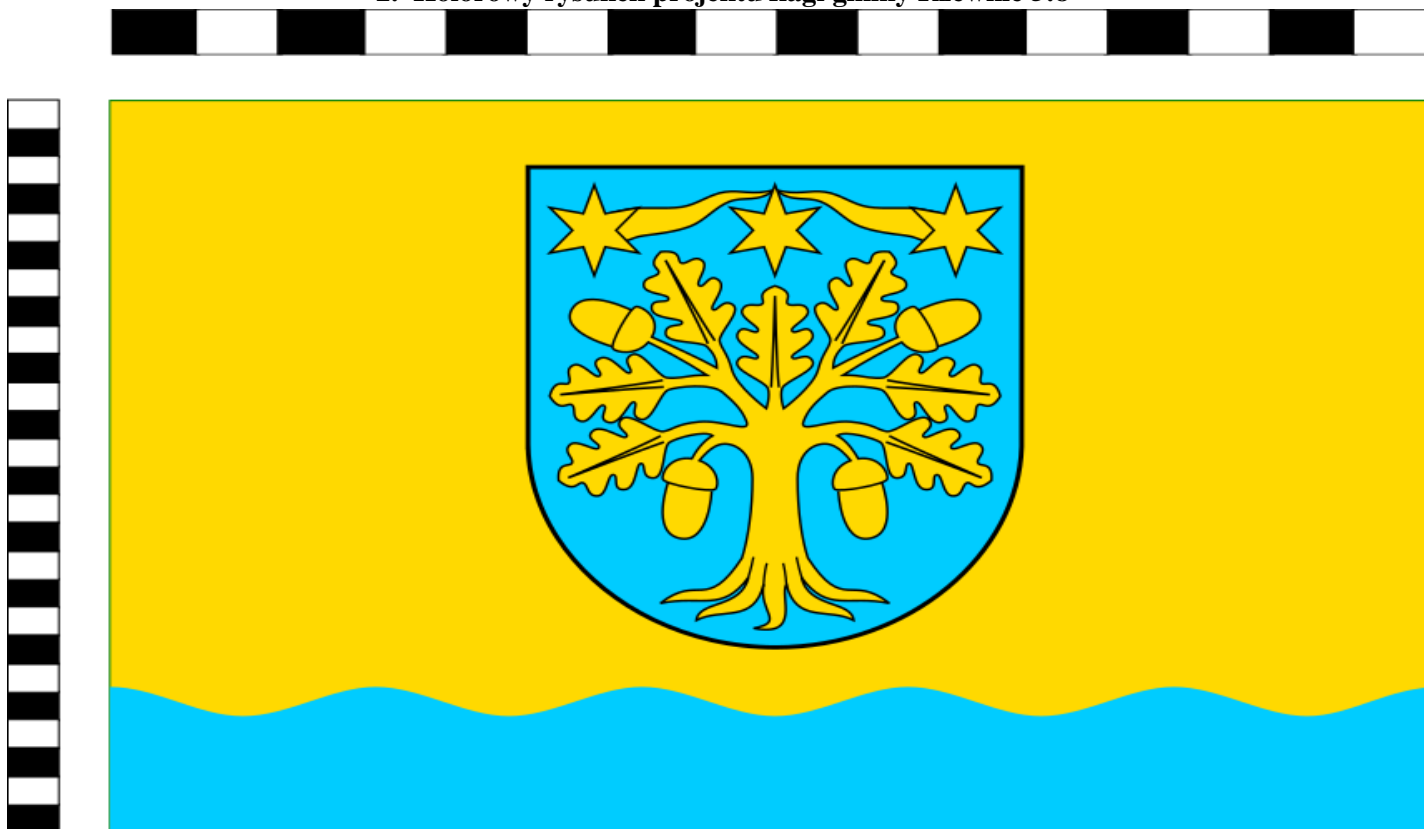
1. Kolorowy rysunek projektu herbu gminy Rzewnie

C: 0%, M: 15%, Y: 100%, K: 0%

C: 100%, M: 20%, Y: 0%, K: 0%

2. Kolorowy rysunek projektu flagi gminy Rzewnie 5:8

C: 0%, M: 15%, Y: 100%, K: 0%

C: 100%, M: 20%, Y: 0%, K: 0%

3. Kolorowy rysunek projektu banera gminy Rzewnie

C: 0%, M: 15%, Y: 100%, K: 0%

C: 100%, M: 20%, Y: 0%, K: 0%

4. Rysunek projektu Pieczęci Ozdobnej Gminy Rzewnie

□ 36 mm

5. Rysunek projektu Pieczęci Ozdobnej Rady Gminy Rzewnie

□ 36 mm

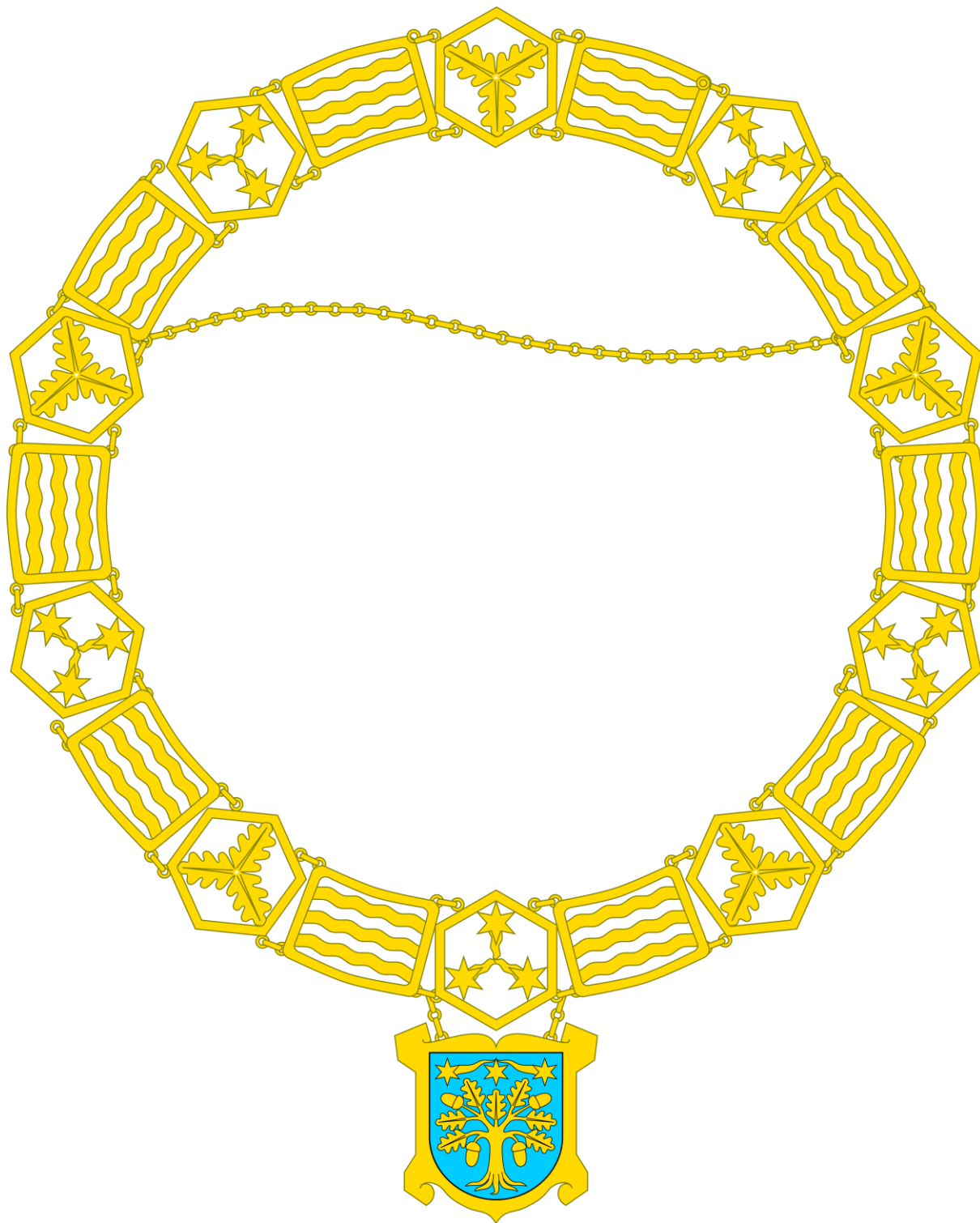
6. Rysunek projektu Pieczęci Ozdobnej Wójta Gminy Rzewnie

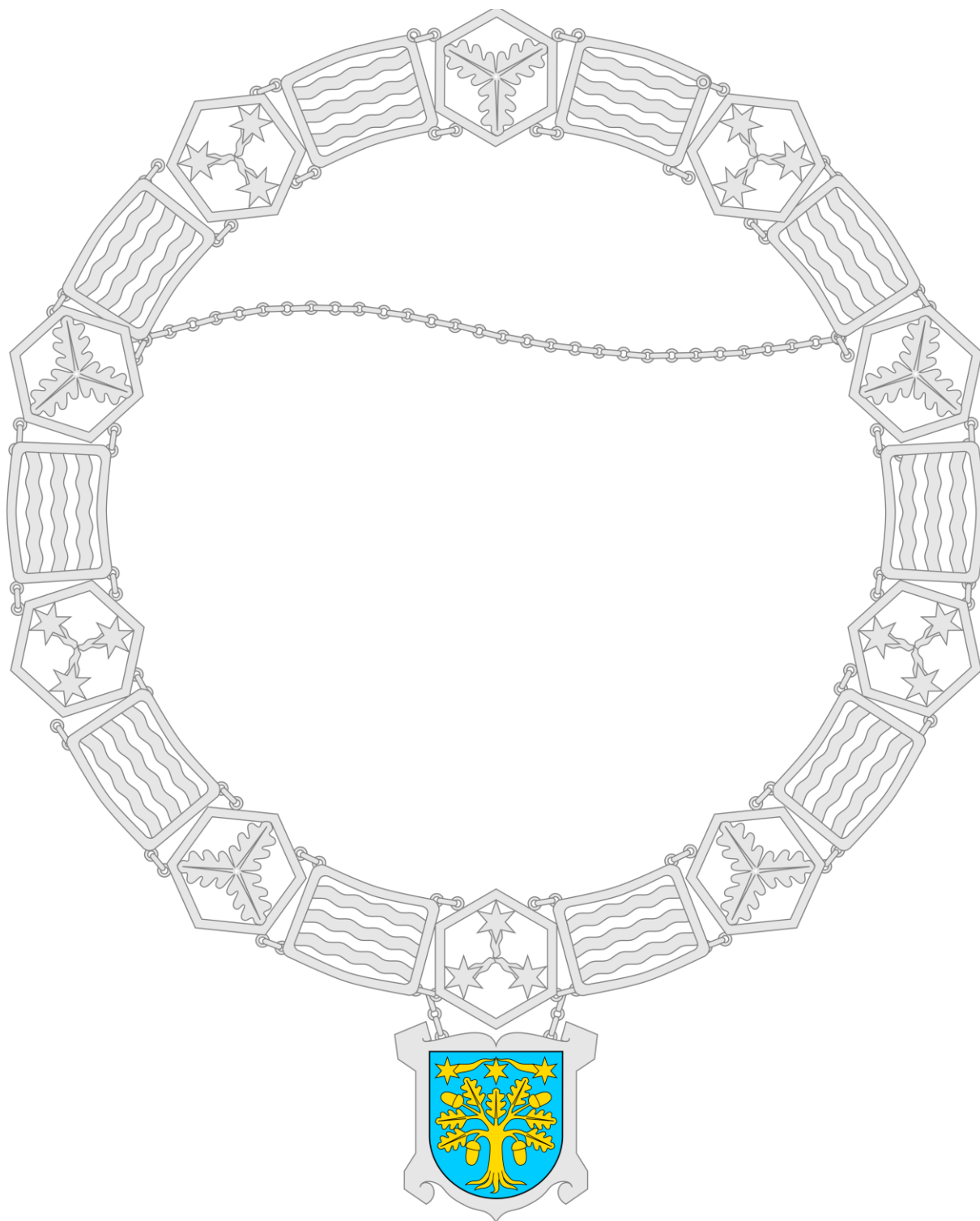
□ 36 mm

7. Rysunek projektu Łącucha Wójta Gminy Rzewnie

8. Rysunek projektu Łańcucha Przewodniczącego Rady Gminy Rzewnie

9. Rysunek projektu sztandaru gminy Rzewnie – strona prawa

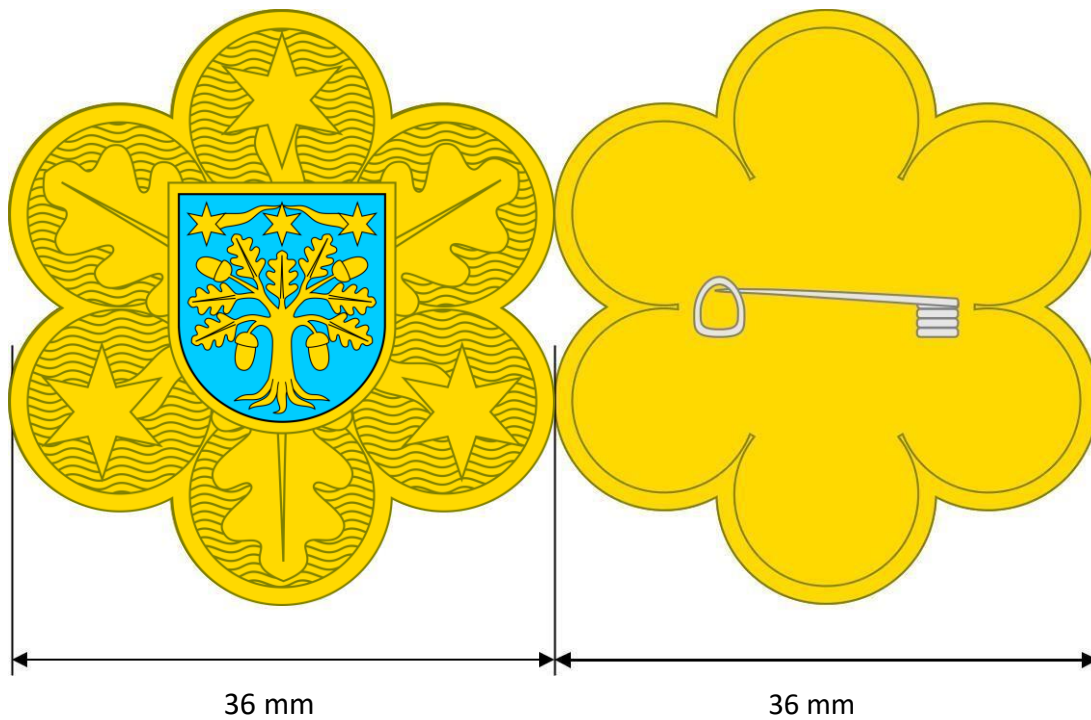
10. Rysunek projektu sztandaru gminy Rzewnie – strona lewa

11. Rysunek projektu Odznaki Honorowej Gminy Rzewnie

Awers

Rewers

12. Projekt dyplomu Odznaki Honorowej Gminy Rzewnie.

